

WZÓR PISMA

Pozew cywilny w sprawie karnej

Powództwo cywilne inicjuje w postępowaniu karnym tzw. proces adhezyjny. Postępowanie to ma na celu rozstrzygnięcie co do odpowiedzialności cywilnej bez konieczności wszczęcia postępowania cywilnego. W wyniku złożenia powództwa cywilnego sąd karny rozstrzyga kwestie odpowiedzialności cywilnej dodatkowo obok orzekania w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonego. Proces ten jest korzystny dla pokrzywdzonego, może bowiem przyspieszyć uzyskanie żadanego roszczenia.

Istota roszczeń majątkowych wynikających bezpośrednio z popełnionego przestępstwa

Przedmiotem powództwa cywilnego mogą być wyłącznie roszczenia o charakterze majątkowym, obejmujące szkodę rzeczywistą (*damnum emergens*), a także utracone korzyści (*lucrum cessans*). Powództwo cywilne przeciwko oskarżonemu może wytoczyć w postępowaniu karnym pokrzywdzony lub inna uprawniona osoba (art. 63 § 1 Kodeksu postępowania karnego – dalej jako: k.p.k.). Osobami uprawnionymi do złożenia powództwa cywilnego są również osoby najbliższe, które w razie śmierci pokrzywdzonego mogą wytoczyć powództwo cywilne o przysługujące im roszczenia majątkowe wynikające z popełnienia przestępstwa.

Powództwo cywilne musi zostać złożone do rozpoczęcia przewodu sądowego. Termin ten ma charakter prekluzyjny, co oznacza, że jest nieprzekraczalny i nieprzywracalny.

Powództwo cywilne powinno spełniać wymogi formalne pisma procesowego wynikające z art. 119 k.p.k.), ale też wymogi formalne pozwu, określone w art. 187 § 1 k.p.c. w zw. z art. 70 k.p.k., tj.:

1. oznaczenie stron postępowania (osoby, która pozew wnosi oraz osoby, przeciwko której pozew jest kierowany),
2. wartość przedmiotu sporu,
3. dokładnie określone żądanie (wysokość szkody, utraconych korzyści, odsetki, zadośćuczynienie, etc.),
4. przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie oraz (gdy to konieczne) właściwość sądu.

Pozew adhezyjny może zawierać także dodatkowe wnioski wynikające z art. 187 § 2 k.p.c., np. wnioski o przeprowadzenie określonych dowodów (z zeznań świadków i/lub biegłych), jak również żądanie dostarczenia na rozprawę dowodów znajdujących się w sądach, urzędach lub u osób trzecich.

Pozew adhezyjny (podobnie jak standardowy pozew cywilny) musi zawierać uzasadnienie żądań w nim zawartych. Należy podkreślić, iż to na powódzie cywilnym spoczywa ciężar dowodowy, co oznacza, iż musi on powołać dowody na poparcie swoich twierdzeń. Powód cywilny może opierać swoje żądania na dowodach przywołanych przez

WZÓR PISMA

prokuratora w akcie oskarżenia o ile pokrywają się one w pełni z tezami, które zgłasza prokurator np. ta sama osoba była świadkiem popełnienia przestępstwa i jednocześnie zna rozmiar poniesionej przez pokrzywdzonego szkody. Może on oczywiście przedstawić również nowe wnioski dowodowe.

Powództwo adhezyjne jest wolne od opłat. Koszty tego postępowania są rozliczane dopiero w orzeczeniu kończącym postępowanie.

Powództwo cywilne a wnioski o naprawienie szkody z art. 46 § 1 Kodeksu karnego

W drodze powództwa cywilnego można zgłaszać stosunkowo wyższe żądania (bo standardowo obok naprawienia szkody rzeczowej można domagać się odsetek, zadośćuczynienia oraz tzw. utraconych korzyści).

W procesie karnym jednak najczęściej wykorzystywanym środkiem dochodzenia przez pokrzywdzonego roszczeń jest naprawienie szkody, które swym zakresem obejmuje jedynie szkodę rzeczową lub zadośćuczynienie. Wniosek taki również jest wolny od opłat, może zostać złożony do końca składania przez pokrzywdzonego pierwszych zeznań na rozprawie. Zaletą tego środka jest to, że obowiązek naprawienia szkody jest orzekany w procesie karnym, w każdym przypadku kiedy oskarżony zostanie skazany. Reguła ta nie ma zastosowania w stosunku do powództwa cywilnego albowiem konstrukcja przepisów k.p.k. pozwala na pozostawienie powództwa cywilnego bez rozpoznania w wielu przypadkach np., gdy okaże się, iż roszczenie nie wiąże się bezpośrednio z zarzutami aktu oskarżenia lub też niezbędny jest udział w postępowaniu innych osób, które nie uczestniczyły dotąd w sprawie karnej. W takim przypadku roszczeń cywilnoprawnych można dochodzić w postępowaniu cywilnym.

Pokrzywdzony musi zatem dokonać wyboru, czy dochodzić w procesie karnym wszystkich roszczeń jednocześnie w drodze powództwa adhezyjnego przy istniejącym ryzyku, iż roszczenia te nie zostaną w ogóle rozpoznane przez sąd karny, czy też dochodzić części roszczeń, ale mieć pewność, iż zostaną one uwzględnione w razie skazania oskarżonego.

Poniżej przedstawiamy ramowy wzór powództwa cywilnego w sprawie karnej.

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

POZnań*

WZÓR PISMA

Poznań, 7 grudnia 2023r.

**Sąd Rejonowy
Poznań Grunwald i Jeżyce
w Poznaniu
Wydział Karny**

Powód cywilny: **Tadeusz Kaczmarek**
adres

Sygn. akt: **I K 207/23**

Wartość przedmiotu sporu: **47.000, 00 zł .**

Pozew cywilny pokrzywdzonego o zasądzenie odszkodowania i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę

Na podstawie art. 62 k.p.k. i art. 441 § 1 i 445 § 1 k.c. oraz wnoszę o:

- 1.zasądzenie od oskarżonego – Mateusza Nowaka kwoty **30.000 zł.** tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu,
- 2.zasądzenie od oskarżonego – Mateusza Nowaka kwoty **17.000 zł.** tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu,
3. zasądzenie od oskarżonego na rzecz powoda cywilnego kosztów procesu,
4. rozpoznanie powództwa cywilnego również w wypadku nieobecności powoda cywilnego.

Wnioski dowodowe:

Wniosek o zabezpieczenia powództwa cywilnego – przykładowo:

„Wnoszę o udzielenie zabezpieczenia roszczenia pieniężnego o zapłatę kwoty zł. (słownie:/100) wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty..... zł. od dnia r. do dnia wydania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia poprzez obciążenie hipoteką przymusową nieruchomości położonej w, oznaczonej jako działka nr, stanowiącej własność oskarżonego, dla której Sąd Rejonowy w IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr KW”

Uzasadnienie

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

POZnań*

WZÓR PISMA

Należy opisać czyn zarzucany oskarżonemu oraz okoliczności świadczące o winie oskarżonego. Należy również wykazać, że powód cywilny jest pokrzywdzonym w rozumieniu art. 49 k.p.k. oraz opisać naruszone w wyniku przestępstwa dobro prawne (art. 49 § 1 k.p.k. - pokrzywdzonym jest osoba fizyczna lub prawna, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo).

Dalej należy opisać dochodzone roszczenia majątkowe i zakwalifikować je zgodnie z Kodeksem cywilnym (art. 444 – 448 KC) oraz wykazać, że zachodzi związek przyczynowy między szkodą a zdarzeniem, które ją wywołało. Należy wreszcie wykazać istnienie i wysokość szkody.

Przykładowe uzasadnienie pozwu adhezyjnego:

Mateusz Nowak jest oskarżony o popełnienie przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji polegającego na tym, że w dniu 6 grudnia 2022r. w Poznaniu, kierując pojazdem mechanicznym Seat Ibiza o numerze rejestracyjnym XYZ xxxxx, naruszył nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, iż nie zachowując ostrożności w trakcie manewru wyprzedzania doprowadził do kolizji z nadjeżdżającym z przeciwka pojazdem marki VW Golf, o nr rej. XYZ xxxxx, kierowanym przez pokrzywdzonego Tadeusza Kaczmarka, w następstwie to którego wypadku samochód pokrzywdzonego uległ uszkodzeniu na kwotę 20 000 zł., zaś kierujący w/w pojazdem doznał uszczerbku ciała w postaci złamania stawu kolanowego lewego, stłuczenia łokcia lewego oraz otarć naskórka, które to obrażenia naruszyły czynności narządu ruchu i rozstrój zdrowia u pokrzywdzonego na okres przekraczający siedem dni, tj. o czyn określony w art. 177 §1 Kodeksu karnego.

W aktach postępowania przeciwko Panu Mateuszowi Nowakowi znajdują się dowody, jednoznacznie wskazujące na to, że był on sprawcą przedmiotowego wypadku (zeznania świadka, k. 42-44, zeznania pokrzywdzonego, k. 48-49, wyjaśnienia oskarżonego k. 51-52, protokół oględzin z miejsca zdarzenia k. 18-19). W aktach sprawy znajdują się również faktura za naprawę uszkodzonego pojazdu na kwotę 20.000 zł. (k. 66), rachunki za leczenie i rehabilitację pokrzywdzonego na łączną kwotę 3.000 zł. (k. 67-69) oraz historia choroby i przebiegu rehabilitacji (k. 70-77).

W następstwie wypadku spowodowanego przez Mateusza Nowaka pokrzywdzony doznał obrażeń, które uniemożliwiły mu przez okres ok. 9 miesięcy wykonywanie pracy zarobkowej. Utracone dochody pokrzywdzony szacuje na kwotę 7.000 tysięcy złotych, która to kwota stanowi różnicę pomiędzy wynagrodzeniem osiąganym ze stosunku pracy a wypłaconym w tym okresie zasiłkiem chorobowym. Następstwem wypadku spowodowanego przez oskarżonego była również krzywda fizyczna doznana przez pokrzywdzonego (silne bóle, depresja). Tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę pokrzywdzony domaga się

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

POZnań*

WZÓR PISMA

kwoty 17.000 PLN. Żądana kwota pozwoli na złagodzenie doznanej krzywdy, uwzględni stopień doznanych przez pokrzywdzonego cierpień fizycznych i psychicznych, rozmiar uszczerbku na zdrowiu i jego konsekwencje na przyszłość.

Roszczenia pokrzywdzonego, wynikające bezpośrednio z przestępstwa popełnionego przez Mateusza Nowaka, stanowią łącznie kwotę 47.000 zł., której pokrzywdzony dochodzi niniejszym pozwem od oskarżonego.

Załączniki:

- 2 odpisy pozwu wraz z załącznikami,
- dokumentacja medyczna pokrzywdzonego,
- rachunki za leczenie i rehabilitację,
- faktura za naprawę samochodu.

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

POZnan*